

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 744

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 februari 2019

In reactie op het verzoek van de het lid Van Ojik van 19 december jl. (Handelingen II 2018/19, nr. 38, item 5) om een brief aan uw Kamer over de voortgang van het trilateraal overleg tussen Oekraïne, Rusland en de Europese Commissie over het behoud van gasdoorvoer door Oekraïne, voorafgaand aan een Kamerdebat over Russisch gas, informeren wij uw Kamer als volgt. Tevens informeren wij u over de stand van zaken van de voorgestelde herziening van de Europese Gasrichtlijn.

Voortgang trilaterale gesprekken gasdoorvoer Oekraïne

Op 21 januari jl. heeft in Brussel een tweede ministeriële bijeenkomst plaatsgevonden tussen Rusland, Oekraïne en de Europese Commissie over de toekomst van gasdoorvoer door Oekraïne. Onder leiding van EU commissaris Šefčovič (Energie Unie) namen de Russische Minister van Energie Alexander Novak, de Oekraïense Minister van Buitenlandse Zaken Pavlo Klimkin en de directeurs van Naftogaz, Andriy Kobolyev, en van Gazprom, Aleksej Miller, deel aan de gesprekken. Ter voorbereiding van de ministeriële bijeenkomst hebben de afgelopen maanden op expert-niveau technische besprekingen plaatsgevonden.

Tijdens de ministeriële bijeenkomst zijn verschillende aspecten van de toekomstige gastransit besproken:

- het juridisch kader van een toekomstig transit contract;
- het (minimale) transitvolume;
- de tarifiering;
- de ontvlechting van de Oekraïense transmissiesysteembeheerder (Naftogaz);
- de toekomstige Europese gasbehoefte.

De Europese Commissie heeft een voorstel neergelegd ter verdere bestudering door beide partijen. Dit voorstel gaat in op de drie belangrijkste parameters voor een toekomstige gasdoorvoer: looptijd, volumes

en tarieven. Het gaat ook in op de benodigde investeringen in en het onderhoud van het Oekraïense gassysteem en op de juridische en technische vereisten. Beide partijen hebben toegezegd het voorstel van de Commissie nader te bestuderen en van commentaar en suggesties te voorzien. Dit ter voorbereiding op een volgende ministeriële bijeenkomst die gepland staat voor de maand mei (na de Oekraïense presidentiële verkiezingen in maart). Tegelijkertijd zal het overleg op technisch niveau worden voortgezet.

Het doel van de Europese Commissie bij het faciliteren van de trilaterale onderhandelingen is tweeledig. Niet alleen dienen deze onderhandelingen om de gastransit door Oekraïne zeker stellen, ook dienen ze om te verzekeren dat deze transit onder de toepasselijke regels van de Energie Gemeenschap plaatsvindt. Een belangrijk onderwerp van de trilaterale gesprekken is daarom de ontvlechting van de Oekraïense transmissiesysteembeheerder Naftogaz. De Europese Commissie staat Oekraïne actief bij in de aanpassing van de wet- en regelgeving conform de toepasselijke energiewetgeving van de Europese Unie, zoals overeengekomen tussen de EU en Oekraïne in het kader van de Energie Gemeenschap en het Associatie Akkoord. De Commissie zal in het kader van het faciliteren van de ontvlechting een bijeenkomst organiseren met Europese transmissiesysteem-beheerders om van hun kennis gebruik te maken.

Complicerende factor is het hoger beroep van Gazprom tegen de uitspraak van de Stockholm-arbitrage over een eerder gasdispuut met Oekraïne. De onderhandelingen zouden de juridische positie van de partijen in dat beroep kunnen aantasten.

Er zijn meerdere punten waarover in de onderhandelingen overeenstemming moet worden bereikt om tot een nieuwe overeenkomst te komen inzake de gasdoorvoer door Oekraïne na 2019. Het kabinet acht het positief dat alle betrokken partijen bij het trilaterale overleg aanwezig waren, dat vooruitgang kon worden geboekt en dat een volgende afspraak voor overleg is gemaakt.

Stand van zaken wijziging Europese Gasrichtlijn

Tot slot informeren wij uw Kamer over de stand van zaken met betrekking tot de wijziging van de Europese Gasrichtlijn die tot doel heeft pijpleidingen uit derde landen in overeenstemming met Europese wet- en regelgeving te brengen. Het Roemeens EU-voorzitterschap heeft dit onderwerp geagendeerd voor de Energieraad van 4 maart a.s. Voorafgaand daaraan wordt op 8 februari a.s. een bespreking voorzien in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers (Coreper). Voor de Nederlandse inbreng zal daarbij de positie zoals verwoord in het BNC-fiche¹, de kabinetsreactie op de motie van Ojik² en onze brief van 14 december 2018 over het trilateraal overleg tussen Oekraïne, Rusland en de Europese Commissie³ leidend zijn.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes

¹ Kamerstuk 22 112, nr. 2447

² Kamerstuk 21 501-33, nr. 720

³ Kamerstuk 21 501-22, nr. 740